

تعریف سرطان

سلول های هر اندامی از بدن ، شکل و تعداد مشخصی دارند و با سرعت معین و متفاوتی رشد و تکثیر می یابند . هرگاه سلول ها شروع به تکثیر با سرعت بیشتر از معمول نمایند گفته میشود سلول رشد سرطانی دارد و یا آن اندام دچار سرطان شده است . چون سلول ها با سرعت غیر عادی رشد و تکثیر می یابند شکلشان ناقص و غیر طبیعی میشود و در ضمن جای بیشتری نیز اشغال میکنند که باعث ایجاد توده میشود . سلول هایی که بی رویه رشد کرده اند غالباً به محیط و اندام های اطراف خود حمله میکنند و از طریق مایعات بدن مانند خون و لنف به اندام هایی دور از منشاء اولیه خود منتقل میشوند . امروزه بیش از ۱۰۰ نوع سرطان شناسایی شده است ، البته همه آنها به یک میزان رایج نیستند و میزان کشندگی آنها نیز متفاوت است .

علل ایجاد سرطان و عوامل خطر ابتلا به سرطان

گرچه هنوز علت ابتلا به برخی سرطان ها کاملاً معلوم نیست اما دلایل متعددی به عنوان عوامل خطر شناسایی شده اند .

مهمترین عوامل خطر ابتلا به انواع سرطان ها در دو دسته کلی عوامل قابل تغییر و عوامل غیر قابل تغییر تقسیم میشوند :

عوامل قابل تغییر که باعث ایجاد سرطان ها میشوند :

- مصرف دخانیات ، سیگار و قلیان
- مصرف مواد مخدر
- مشروبات الکلی
- مواد شیمیایی سرطان زا
- عفونت ها
- کم تحرکی و چاقی
- تغذیه نامناسب
- قرار گرفتن طولانی مدت در معرض تابش مستقیم نور خورشید
- عفونت های دهان و دندان
- باروری کم
- سیستم ایمنی ضعیف
- استرس های شغلی
- بیماری های زمینه ای

عوامل غیر قابل تغییر که باعث ایجاد سرطان ها میشوند :

- سابقه خانوادگی و ارثی
- جنسیت
- کهولت سن

علائم و نشانه های مشکوک ابتلا به سرطان

علائم وضعیت عمومی بدن

احساس خستگی مزمن ، از دست دادن اشتها ، کاهش وزن بدون دلیل ، درد بدون دلیل مشخص ، تعریق شبانه زیاد یا سنگین ، برآمدگی غیرمعمول ، وجود توده یا تورم در هر نقطه بدن

علائم مشکوک دستگاه گوارشی

احساس گیر کردن غذا در گلو در حین خوردن غذا ، زخم در ناحیه زبان یا دهان که خوب نشود ، بلع مشکل ، گلودردی که خوب نشود ، تهوع و استفراغ به ویژه استفراغ مواد غذایی جامد بلافاصله پس از صرف غذا ، نفخ مداوم ، سوزش سر دل مداوم یا سوء هاضمه ، تغییر در عادات روده ، اسهال مزمن ، سیاه شدن یا تیره شدن رنگ مدفوع ، خون در مدفوع

علائم دستگاه تنفسی

سرفه مداوم ، تنگی نفس ، تغییر صدا مثلاً خشونت صدا ، سرفه خونی ، درد قفسه سینه ، درد پشت جناغ یا گلو درد

دانشگاه علوم پزشکی شیراز
مرکز آموزشی درمانی خلیلی

سرطان

کد سند: f-1/3/3-68

واحد آموزش سلامت

۱۴۰۲

تشخیصی به موقع باعث افزایش موفقیت درمان ، افزایش طول عمر و کاهش عوارض بیماری می شود .

درمان سرطان

در گذشته امکان درمان بیشتر بیماران مبتلا به سرطان وجود نداشت و بیشتر بیماران در مدت کوتاهی فوت میکردند . امروزه دیگر بیماری سرطان مثل گذشته کشنده نیست و با پیشرفت علم و فناوری ، نزدیک به نیمی از سرطان ها قابل درمان هستند و هر روز با کشف روش های جدید تشخیصی و درمانی این بیماران بهبود پیدا میکنند .

روش های درمانی بیماری سرطان شامل:

- جراحی
- رادیوتراپی
- شیمی درمانی

جراحی اصلی ترین و مهمترین درمان سرطان است که با برداشتن بافتها و اعضای مبتلا از گسترش بیماری به سایر مناطق بدن جلوگیری میشود .

منابع :

- ن . کشاورز، ک . زنده دل ،ک . نوری . آنچه مردم باید در مورد پیشگیری از سرطان بدانند . چاپ نخست . انتشارات بارنا . ۱۳۹۹
- بازنگري : ۱۴۰۲

علائم دستگاه ادراری-تناسلی

اختلال در ادرار ، جریان ادرار ضعیف و یا قطع ادرار و یا نیاز به فشار در تخلیه مثانه ، وجود خون در ادرار ، خونریزی قاعدگی طولانی تر و سنگین تر از معمول ، خونریزی پس از مقاربت ، درد در هنگام مقاربت جنسی ، خونریزی پس از یائسگی .

علائم پوستی

خارش عمومی که ممکن است شدید باشد ، هرگونه تغییر در وضعیت خال های پوستی مثل تغییر رنگ یا خونریزی خال ، افزایش تعداد خال و یا اندازه آن ، ترشح از خال ، تغییر پوستی به صورتی براق ، قرمز ، سفید مروارید شکل و یا برآمدگی پوستی شفاف ، رشد مناطق صورتی رنگ با مرزهای وسیع و دنداندار بخش مرکزی پوست

پیشگیری از سرطان

پنج اقدام اصلی پیشگیری از ایجاد سرطان ها

- عدم مصرف سیگار و قلیان
- کنترل وزن
- اصلاح رژیم غذایی
- افزایش فعالیت بدنی
- پرهیز از مصرف الکل و مواد مخدر